Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov.

Issued daily except Sundays and Holidays.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Uredniški in upravniški prostori: 2657 S. Lawndale Ave.

Office of Publication: 2657 South Lawndale Ave. Telephone, Rockwell 4904.

LETO—YEAR XIX. | Cena lista je $5.00 | Entered as second-class matter January 23, 1918, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879. | Chicago, Ill., četrtek, 15. aprila (April 15), 1926. | Subscription $5.00 Yearly | STEV.—NUMBER 89

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

BERGER ŽELI ODPRAVITI DEPORTIRANJE TUJEZEMSKIH GOSTOV IZ AMERIKE

V ta namen je predložil resolucijo v kongresu. — V smislu te resolucije bi vsi sedanji nelegalno došli tujezemci bili opravičeni do bivanja v Združenih državah.

Washington, D. C. — Socialistični kongresnik Victor Berger je predložil kongresni zbornici resolucijo, da vsak tujezemec, ako je tudi prišel v Združene države, ne da bi se ravnal po obstoječih naseljeniških zakonih, lahko legalizira svoje bivanje v Ameriki. Legalizacijo svojega bivanja v Ameriki bi tujezemec izvršil na ta način, da se predstavi uradniku, ki je pooblaščen zaprisegati tujezemce, in da plača pet in dvajset dolarjev pristojbine. Takrat tudi pove, kje in kdaj je prišel v Ameriko na nelegalen način. Ta denar bi šel v poseben sklad, ki bi služil za pogozdovanje raznih krajev v Združenih državah. Berger ceni, da bi se na ta način dobilo do dveh milijonov dolarjev v ta sklad.

Berger je svojo resolucijo utemeljil na ta način, da je rekel, da večina tujezemcev, ki so prišli na nepostaven način v Ameriko, že biva več let v Ameriki in če bi zdaj lovili te tujezemce, da bi stalo veliko denarja. Obrekovanje in izsiljevanje denarja bi cvetelo, ako bi se storilo kaj takega. Zato je bolje, da se tem naseljenikom odpusti, kar so storili v preteklosti, denar, ki ga bodo vplačali, bo pa služil dobremu namenu, t. j. pogozdovanju.

"Mussolini je bandit!" je McKellar ponovil v senatu

Ostra debata v višji zvezni zbornici radi italijanskega dolga je zopet vršela. "To je napoved vojne", je prestrašeno odgovoril Reed iz Pennsylvanije.

Washington, D. C. — V torek je zopet bila v senatu ostra debata glede ratifikacije dolgovne pogodbe z Italijo in zopet so po senatni zbornici odmevale besede: "Mussolini je bandit!"

Izrekel jih je, kakor zadnjič, senator McKellar iz Tennesseeja. McKellar je ponovno silovito napadel Mussolinija. Imel je v roki knjigo Gorgolinijeve "Zgodovine fašizma", iz katere je čital cele odstavke v utemeljevanje svoje obtožbe, da fašistovski režim sloni na nasilju in vsled tega nima nobene bodočnosti.

"Vsak dan vidimo dokaze Mussolinijevih pustolovščin", je rekel McKellar. "On misli, da je drugi Cezar in drugi Napoleon; on sanjari o imperiju. On si domišlja, da jezdi najvišjega konja. Ta človek nima nobenih obzirov za finančne obligacije. Nikdar ne bi bil poslal finančne komisije v Ameriko, če ne bi bil hotel najeti novega posojila v Ameriki. Ameriška komisija se je dala potegniti in je prezrla plačevalne možnosti Italije. Zakaj bi svobodna Amerika pomagala temu banditu izkoriščati italijansko ljudstvo?"

Senatorja Reed iz Pennsylvanije in Copeland iz New Yorka sta mrzlično ugovarjala nazivu bandita.

"Besede senatorja McKellarja se glase kakor napoved vojne Italiji. To so njegove lastne besede, ne pa sentiment senata", je rekel Reed.

"V čegavem imenu pa govori senator Reed, v imenu italijanskega ljudstva?" je vprašal McKellar.

"Govorim v imenu senata", je odgovoril Reed.

"Senat bo že govoril, in kadar izpregovori, bo ta pogodba poražena", mu je zabrusil nazaj McKellar.

Opozicija v senatu dela na vse kriplje, da se italijanska pogodba vrne finančnemu odseku in odsek naj dožene faktično plačevalno kapaciteto Italije. To pomeni, da o paktu ne bo več govora v teku tega zasedanja kongresa.

PROČ S PROTIŠPIJONAŽNO POSTAVO!

Obsojenih je bilo do dva tisoč moških in ženskih v večletno ječo.—In to se je zgodilo zaradi tega, ker so se poslužili v ustavi zajamčenih pravic.

Washington, D. C. — Socialistični kongresnik Berger iz Milwaukeeja je predložil kongresni zbornici predlogo za odpravo protišpijonažnega zakona. Predlogo je predložil seveda kot zastopnik socialistične stranke.

Berger je kongresnikom razložil, da je bilo obsojenih do dva tisoč moških in ženskih, ker so se upali v vojnem času izrabiti v ustavi zajamčene pravice. Obsojeni so bili do dvajset let ječe. Povdarjal je, da je Lincoln smatral državljansko vojno kot živo potrebo za ohranitev Unije, a se nikdar ni poslužil takih sredstev. dasiravno se je večji del civilne vojne vršil v stomiljskem okrožju glavnega mesta.

Naglašal je, da ne more biti drugega namena, da se obdrži ta zakon v mirnem času v zakoniku, kot da vladajoči razred lahko pahne Združene države vsakčas v vojno. Tisti, ki bodo pa ugovarjali vojni, bodo pa pometani takoj v ječe, da tam utihnejo.

Čas za preklic te postave je zdaj, je rekel Berger.

Unijski rudarji v Indiani pred sodiščem

65 rudarjev sodnijsko persekutiranih radi masne organizatorične kampanje pred par meseci.

Boonville, Ind. — Petinšestdeset unijskih rudarjev iz tukajšnjega okrožja se nahaja pred sodiščem pod obtožbo, da so uprizarjali izgrede in nasilne čine v teku svoje masne organizatorične kampanje v zadnjem januarju in februarju. Razni jamski nadzorniki in preddelavci nastopajo kot priče za državo in pripovedujejo, da so jih obtoženci suvali in drugače dejanski napadli.

Proces izvira iz akcije lastnikov mnogih premogovnikov v Indiani, ki so zaprli rove in potem so jih hoteli odpreti na podlagi odprte delavnice.

SHIPSTEAD JE GOVORIL PRED STAVKUJOČIMI ŽELEZNIČARJI WESTERN MARYLANDA

Občudoval je njih pogum in lojalnost do svoje organizacije. — Na govorniškem odru je nastopil podpredsednik organizacije strojevodij.

Washington, D. C. — Senator Shipstead, zastopnik farmarsko-delavske stranke, je govoril v Hagerstownu pred stavkujočimi železničarji Western Maryland železnice. Vzpodbujal je stavkarje, da naj ostanejo zvesti idealom svoje organizacije. Občudoval je njih pogum, vztrajnost v stavki in njih lojalnost do svoje organizacije.

Stavka je pričela lani že v mesecu oktobru. John D. Rockefeller, Jr. poseduje največ delnic te železnice. Profesorji, duhovni, advokatje in biznismani iz most, ob katerih teče železnica, so peticijonirali nanj, da naj konča stavko. Rockefeller, Jr. pa ni hotel nič slišati o taj peticiji. Ko je prišel v zagato, se je branil s praznimi izgovori.

Stavkarje podpirata dve železničarski bratovščini in sicer gmotno in moralno.

Na shodu je bil navzoč tudi W. A. Paddock, podpredsednik Bratovščine železniških strojevodij. Apeliral je, da naj se delavci in farmarji organizirajo tudi politično, da bodo kos veliki denarni moči na gospodarskem in političnem polju. Politična organizacija je ravno tako potrebna, kot sta gospodarska in strokovna, je naglašal govornik.

Kongres glede preseljevanja se vrši v Londonu

Določen je za dne 18. maja. — Brez organizacij strokovno organiziranega delavstva je nemogoče rešiti pravilno to vprašanje.

Chicago, Ill. — Preseljevanje iz dežele v deželo tvori danes za delavce zelo važno vprašanje. V današnji kapitalistični človeški družbi se to vprašanje ne more pravilno in pravično rešiti brez sodelovanja delavcev. Kongres o tem vprašanju je sklican v London. Vršil se bo od dne 18. do 21. maja. Ta kongres sklicuje Federacija strokovnih organizacij delavske in socialistične internacijonale, ki ima svoj glavni stan v Londonu. Posebni komitej izdela potrebne resolucije in jih predloži kongresu v diskuzijo. Namen kongresa je rešiti dve važni vprašanji: Zlo, ki prihaja iz nerednega in ne kontroli podvrženega preseljevanja. Potreba mednarodne organizacije za kontrolo preseljevanja.

Ena resolucija pravi, da se vprašanje preseljevanja ne more pravično in pravilno rešiti brez sodelovanja delavskih strokovnih organizacij. Te organizacije morajo imeti glas pri splošnem odločevanju narodne preseljevalne politike v svojih lastnih deželah.

V principu se zagovarja, da imajo delavci pravico prihajati in odhajati iz dežele v deželo. Ampak komitej priporoča, da se politični vzroki ne vpoštevajo, ampak uvažujejo se pa naj le gospodarski. Delavci morajo imeti zaščito pred agitacijo parobrodnih družb ali drugih elementov, ki vabijo delavce z njih domov v dežele, v katerih so mezde, življenske razmere ali druge stvari neugodne za delavce. Mednarodni urad mora v tem oziru podajati natančne informacije o razmerah v vseh deželah. Dalje se priporoča, da mednarodna organizacija preskrbi dobre informacije o razmerah v deželi, v katero se imigracija dirigira. Mednarodna organizacija mora tudi skrbeti, da imigrantje dobe boljša bivališča in da se za izseljenike odpravi trpljenje, kateremu so zdaj izpostavljeni. Za izseljenike se mora uveljaviti tudi družabno zavarovanje.

Resolucija končava, da je treba ustvariti v vsaki deželi take razmere, da bo preseljevanje delavcev iz dežele v deželo postalo nepotrebno. To pove z besedami, da bo treba v bodočnosti postaviti mednarodno tělo, ki bo skrbelo za to, da se blagovna produkcija in distribucija razdeli po vseh deželah enakomerno.

Pazite na plin!

Chicago. — Na neki plinski peči je včeraj zavrela voda v piskru ter ugasnila plamen. Posledica: na njih domu na 363 Wendell st. so našli zadušeni šestdesetletno Barbaro Gerlish in njeno triintridesetletno hčer mrs. Rese Insign.

Nova klanovska vojna v Herrinu; šest ubitih

Primarne volitve v Herrinu so bile krvave. Vojaške čete so na mestu.

Herrin, Ill. — Vojna med kukluksklanci in protiklanci je nanovo izbruhnila v torek, ko so se vršile primarne volitve. Ko se je razkadil dim iz revolverjev, pušk in strojnic, je ležalo na ulicah šest mrličev in več ranjencev. Trije mrtvi so bili klanci, trije pa nasprotniki.

Takoj po dveh bitkah, ki sta se vršili, je šerif razglasil obsedno stanje in prišla je milica v mesto.

Konflikt je prišel, ko so kukluksklanci zapodili mnogo volilcev z volišč, ker niso hoteli voliti tako kot so prvi zahtevali. John Smith, vodja kukluksov, je dobil kroglo v vrat, toda rana ni nevarna. Bitkam sta prisostvovala tudi dva pastorja.

Amundsen gre spet na severni tečaj.

Oslo, Norveška, 14. apr. — Kapitan Roald Amundsen in Lincoln Ellsworth, njegov ameriški tovariš, sta včeraj odpotovala na Spitzberge, odkoder bosta poskušala doseči severni tečaj v zrakoplovu "Norge".

V kongresu bi se kmalu pograbili

Kongresnik je zmerjal kongresnika s psovkami, ki niso parlamentarne.

Washington, D. C. — Kadar so razplamtene strasti, izgine tudi tista dostojnost v kongresni zbornici, ki bi se ne smela nikdar pogrešati v nobenem parlamentu, ker je parlament mesto, kjer govore ljudski zastopniki.

Kongresnik Rankin, po političnem prepričanju demokrat, je zaklical kongresniku Ogden Millsu, ki je po političnem prepričanju republikanec: "Vi umazani obsojanja vredni lopov!" Ostalo bi pa ne samo pri psovkah, ampak bi prišlo tudi kmalu do pretepa, da niso drugi kongresniki zadržali Rankina, da ni udaril Millsa. Ko je kongresnik Rankin spoznal, da ne more do svojega nasprotnika, da ga poleg psovk še dobro udari, mu je pa zaklical: "Pojdite na drugo stran hodnika." Mills se je obrnil in šel. Rankin je pa jezno gledal za njim, ko je odhajal.

Boksarska predloga sprejeta v Illinoisu

Chicago. — Volilci v Illinoisu so v torek legalizirali boksanje ali rokoborbo v tej državi z več ko 200,000 glasov večine. Doslej je bilo boksanje nepostavno. Kakor kažejo glasovi, se je šest volilcev proti enemu izreklo za pretepaško igro.

S pijancem v posteljo!

Boston, Mass. — Policija je te dni izdala nove odredbe za taksije. Šofer ne sme od sedaj naprej več peljati človeka, ki ga ima malo preveč pod kapo, nikamor drugam kot naravnost domov. Policija je pozabila povedati šoferjem, kam naj zapeljejo tiste, ki ga imajo toliko pod kapo, da se ne spomnijo svojega naslova.

Smrten padec delavca.

Chicago. — Štiridesetletni delavec J. Meisner je v torek padel s petega nadstropja novega Stevensonovega hotela, ki ga gradijo na Michigan ave. Obležal je mrtev na cementnem tlaku.

NAROČITE SI KNJIGO "Ameriški Slovenci"

Čang napada Peking

Vupejfu se še ni odločil.

Peking, 14. apr. — Ljuto bojevanje na severnozapadni fronti, 25 milj od Pekinga, je trajalo ves dan včeraj in danes se nadaljuje. Mandžurski diktator Čang napada postojanke ljudske armade z vsemi silami. Težke izgube so na obeh straneh.

Maršal Vupejfu, stari militarist, je še vedno neaktiven na južnovzhodni fronti. Še se ni odločil, na katero stran pojde. Čang je izjavil — kakor poročajo iz Mukdena — da njega nič ne briga, kdo bo na krmilu v Pekingu, samo da ne bodo komunisti. Kakor hitro on vzame Peking in zdrobi vojaško moč kristjanskega generala Fenga ter njegovih kitajskih boljševikov, se njegova armada vrne v Mandžurijo.

PRIMARNE VOLITVE.

Chicago. — V torek so bile primarne ali nominacijske volitve v Illinoisu za kandidate okrajnih in nekaterih državnih uradnikov ter legislaturnih poslancev in kongresnikov. Volili so le republikanci, demokratje in progresivci. V Chicagu je zmagala Crowe-Thompsonova frakcija med republikanci in Brennanova med demokrati. Razen tega so Čikažani odglasovali za 16 izdaj bondov za razne javne naprave.

Prvi korak za odpravo cenzure filmov

Newyorški governer je podpisal zakon, ki prepoveduje cenzuriranje vesti v filmih.

Albany, N. Y. — Svoboda tiska, zajamčena v ustavi, mora veljati v filmih ravno tako kakor v časopisih, knjigah in drugih tiskovinah. Tak je smisel zakona, ki je bil sprejet v legislaturi države New York in katerega je governer Smith v torek podpisal. Novi zakon določa, da državni cenzor, ki pregleduje in striže filme, ne sme več dotakniti slik, v katerih se predvajajo dnevni dogodki, niti besedila tekočih vesti, humorja in raznih naznanil.

To je prvi korak k emancipaciji filmov iz pesti vsake cenzure.

Sladno pivo je le za bolnike v Indiani.

Indianapolis, Ind. — Novo, 3.75-odstotno sladno pivo, ki ga je dovolil najvišji izvajatelj prohibicije v Washingtonu, je v Indiani postavno le za bolnike. Tako je razsodil generalni pravdnik. Ako zdrav človek pije to pivo, krši državno prohibično postavo. Indiana bo torej imela dosti "bolnikov".

Razmere, katere je naredila prohibicija med rudarji

Duhoven je povedal pred senatnim odsekom, da mnogo dajejo otrokom doma napravljeno žganje. Mladina pije "munšajn" kot vodo. "Vsa morala propada."

Washington, D. C. — Zaslišavanje o prohibiciji pred senatnim odsekom je 13. t. m. razgalilo ogabno sliko razmer med rudarskimi delavci na polju trdega premoga v Pennsylvaniji. Sliko je podal katoliški duhovnik Kasaczun iz Sugar Notch, Pa., v okrožju Scrantona. Ta je pod prisego izjavil, da je na lastna ušesa slišal triletnega otroka, ki je vpil: "Mama, munšajn, daj munšajna!"

Duhoven je priča v prid mokrim, ki zahtevajo omiljenje, če ne odpravo prohibicije. Odsek je dovolil mokrim, da so še ta teden, ki je bil določen za suhače, predstavili nekaj prič, katere niso mogle priti na vrsto zadnji teden. Med temi je bil tudi Kasaczun.

Župnik je izjavil, da je 15 let v sedanji fari. Pred prohibicijo so se rudarji večkrat napili, kadar so dobili plačo in doma so se prepirali z ženami in to je bilo vse. Napili so se v salunih, toda otroci so bili varni. Danes pa je vsaka druga hiša tovarna za žganje in obenem salun. Vsi pijejo: možje, žene in otroci. Poleg tega so vsi saluni odprti "na stežaj". Nič ne bi pomagalo, če bi jih zaprli, ker bi pa toliko več kotlov za kuhanje žganja prišlo v privatne hiše. Največja nesreča je, ker pijejo otroci in se zastruptujejo. Šolski otroci nosijo seboj žganje. Trinajst, štirinajstletne deklice se vozijo v avtih s fanti in zahtevajo "mun". Kateri fant ga nima, ga ne marajo. Ko se deklice napijejo "muna", se ne zmenijo nič, kaj se z njimi godi. "Vsa, vsa morala propada," je javkal župnik, "vse gre k nič. Žene so nezvveste možem in uhajajo s "star borderji", otroke pa puste same. Modifikacija je absolutno potrebna."

Kasaczun je tudi rekel, da ni samo v njegovi fari tako. Skoraj povsod so približno take razmere. Žgana pijača je vsepovsod na prodaj.

"Ko sem prišel v Washington," je govoril župnik, "sem vprašal strežaja v hotelu, če lahko dobim žganje. Da, je odgovoril. Koliko računate? Petnajst dolarjev, je odgovoril fant."

KAPITALIST IZVRŠIL SAMOMOR.

Cleveland, O. — Price McKinney, predsednik tukajšnje McKinney Steel Co., se je 13. t. m. ustrelil. Za vzrok navajajo slabo zdravje. McKinney, ki je bil 63 let star, je bil večkratni milijonar in lastnik srebrnih ter zlatih rudnikov v Mehiki.

KONSTRUKCIJSKO DELO JE USTAVLJENO V WASHINGTONU

Zastavkali so delavci pri parnih lopatah in strojevodje pri samotežnikih.

Washington, D. C. — Delavci pri parnih lopatah in strojevodje pri samotežnikih so zastavkali. Oni zahtevajo po dvanajst dolarjev mezde na dan. Dosedaj so prejemali le po deset dolarjev dnevne mezde. Konstrukcijsko delo je ustavljeno. To delo cenijo na petnajst milijonov dolarjev. Prizadetih je samo 135 delavcev. Vsi so člani organizacije Steam in Operative Engineers unije.

Lokalni listi so takoj zagnali strašen krik, ker so prizadeti podjetniki, ki popravljajo ceste in grade šole. Ti podjetniki so bili namreč prvi, ki so odklonili povišanje mezde. Teh sedemnajst podjetnikov podpira v njih trimoglavosti podjetniška organizacija Operative Builders Assn.

Še štiri druge delavske unije so zahtevale v tem mestu, da jim podjetniki povišajo dnevno mezdo od enega do dveh dolarjev. Podjetniki se upirajo tudi tej zahtevi. Boj je pa pričel z delavci pri parnih lopatah. Taki boji so bili tudi pred dvema letoma s stavbinskimi delavci v glavnem mestu. Na to so pa podjetniki klaverno zlezli pod klop, ko so spoznali, da ne opravijo ničesar.

ARMADNI LAJTNANT PRED SODIŠČEM OBTOŽEN ROPA.

V afero je zapletena baje tudi njegova žena.

Salinas, Cal. — Pred sodiščem stoji Clarence K. Aiken, lajtnant federalne kavalerije, v Montery Presidiu, Cal., na obtožbo ropa. Obtožnica mu očita, da je hotel oropati blagajno nekega montereyskega gledališča. Z njim je obtožen tudi sarržent Charles C. Barnes, ki nastopi kot državna priča. Aikenova žena je baje tudi vedela za rop.

ROP V URADIH ZAVAROVALNE DRUŽBE.

Izvršili so ga trije mladi banditje.

Chicago, Ill. — Trije mladi po najnovejši modi oblečeni banditje so se nepričakovano prikazali v uradih United States National Life Insurance in Casualty kompanije in zahtevali denar. V pisarniških prostorih je bilo štirinajst moških in ženskih. Banditje so jih zvezali, na kar so jim izpraznili žepe. Pobrali so jim $400.

NAROČITE SI KNJIGO "AMERIŠKI SLOVENCI."

PRIVATNI BIZNIŠKI INTERESI ZAKRIČALI PROTI ŠTRICU SAMU

Njih profiti so v nevarnosti. — Za vsako ceno bi radi odpravili vladno tovarno za izdelovanje vojaških oblek.

Washington, D. C. — Kongresnik Purnell je predložil predlogo, ki zahteva, da se odpravi vladna tovarna za izdelovanje vojaške obleke v Brooklynu. Ta predloga je bila zdaj na razpravi pred zborničnim odsekom za mornariške zadeve. Zastopnik Narodnega društva ameriških trgovskih krojaških podjetnikov, je zborničnemu pododseku poročal, da se ta vladna tovarna odpravi. Jasno je, da se krojaškim podjetnikom gre le za profit, kajti dokazano je, da mornariški častniki dobe svoje unjforme v tej vladni tovarni veliko ceneje kot pri privatnih podjetnikih.

Mornariški tajnik Wilbur je poslal odseku pismo, v katerem pravi, da ni res, da bi se ne plačevala stanarina od prostorov, ki jih rabi. On izjavlja v svojem pismu, da se za produkt zaračunijo vsi obratni stroški. Delavnica ne prejme najmanjše subvencije iz mornariškega proračuna.

EN SAM COLNINSKI STRAŽNIK ZABRANIL MILIJONSKO TATVINO.

Pričel je boj z rečnimi pirati.

New York, N. Y. — En sam colninski stražnik je preprečil milijonsko tatvino, ker je pričel streljati na rečne pirate, ki so oropali malo ladjo, na kateri je bila naložena svila za Francijo. Piratje so pustili svilo, ko so spoznali, da je njih početje odkrito.

Trije voditelji grške revolte obsojeni na smrt.

Atene, 14. apr. — Trije častniki, Džavelas, Karakufas in Bakirdžis, ki so pred nekaj dnevi začeli vojaško revolto proti diktatorju Pangalosu v Solunu, so bili včeraj obsojeni na smrt.

NOVA IZNAJDBA ZA ODPRAVO MEGLE.

Aparat razsvetli 700,000 kubičnih čevljev zraka v eni minuti.

Washington, D. C. — V mornariškem arzenalu v Philadelphiji preizkušajo nov aparat za odpravo megle.

Aparat je prav enostaven. Ta aparat elektrificira 700,000 zraka v eni minuti, in napravi pot, ki je 2,000 čevljev široka in 1,000 čevljev visoka. Na taki poti ladija plove brez vsake skrbi.

Sneg pokril Virginijo.

Richmond, Va. — Dne 13. aprila je malone po vsej Virginiji zapadel debel sneg. Temperatura je padla na 30 stopinj.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) $5.00 na leto, $2.50 za pol leta in $1.25 za tri mesece; Chicago in Cicero $6.50 na leto, $3.25 za pol leta, $1.65 za tri mesece, in za inozemstvo $6.00.

Naslov za vse, kar ima stik z listom:

"PROSVETA"

2657-59 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada $5.00 per year; Chicago $6.50, and foreign countries $6.00 per year.

"MEMBER of THE FEDERATED PRESS"

Datum v oklepaju n. pr. (March 31, 1926) poleg vašega imena na naslovu pomeni, da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Ponovite jo pravočasno, da se vam ne ustavi list.

LASTNIKI LADJEDELNIC BI SE RADI OSVOBODILI ODGOVORNOSTI.

Ladjedelniški baroni so zelo navihani ljudje. Zakon admiralitete govori, da so lastniki ladjedelnic odgovorni za poškodovanje delavcev v ladjedelnicah. Ladjedelniškim baronom pa ta zakon ni všeč. Odpraviti ga ne morejo, pa so ga skušali obiti na zelo zvijačen način. Delavec, ki je vprašal za delo v ladjedelnici, je moral podpisati izjavo, v kateri se je prostovoljno izrekel, da ne bo zahteval nobene odškodnine po zakonu admiralitete, če ponesreči na delu.

Za delo v ladjedelnici Morsey Dry Dock in Repair kompanije je vprašal Fred Christensen. Ko je dobil delo, je moral podpisati odpoved za odškodnino. Ako bi delavec tega ne storil, bi ne dobil dela. Nekega dne je pa samotežnik udaril Christensena, ko je delal na krovu neke ladije. Poškodba je bila težka. Zlomljena mu je bila hrbtenica. Ker je podpisal odpoved za odškodnino, ki mu gre po zakonu admiralitete, so mu silili majhno odškodnino, ki mu gre po državnem zakonu. Christensen je tožil. Nižja inštanca mu je tožbo odklonila. Vložil je priziv proti razsodbi na brooklynsko višjo sodiščno apelno divizijo. Njegova tožba gre za $100,000 odškodnine. On je stal na stališču, da mu državni zakon ne more odvzeti odškodnine, ki mu gre po mornarškem zakonu. Sodišče je potrdilo njegovo mnenje in sodnik, ki je predsedoval sodišču, je oštel družbo, ki sili svoje uslužbence podpisati odpoved za odškodnino in jih postavlja pred alternativo, ali podpišejo izjavo, če ne, pa ne dobe dela.

Ta sodnijski odlok je velike važnosti za delavce, ki delajo v ladjedelnicah.

Ta dogodek pa pove jasno kot beli dan, da ladjedelniški baroni ne skrbe za varnostne naprave, ampak se skušajo odtegniti mornarskemu zakonu na ta način, da morajo delavci podpisati, kadar vprašajo za delo, prostovoljne izjave, ki so v resnici prisiljene izjave. Kakšne zvijače se poslužijo ladjedelniški baroni v bodočnosti, da opeharijo delavce za odškodnino če ponesrečijo na delu?

VOHUNI SO ŠE VEDNO NA DELU V PASSAICU.

Federalizirani tisk poroča, da so vohuni med delavstvom še vedno na delu v Passaicu. Najela sta jih Passaiški svet suknarskih tovarnarjev in njegov Biroj za posredovanje dela suknarskih tovarnarjev. Federalizirani tisk dalje omenja, da so mu v roke prišle instrukcije za vohune. Te instrukcije uče vohune, kako se morajo obnašati, da izvedo od delavcev, kar smatrajo suknarski tovarnarji za važno.

Najbolj se suknarski tovarnarji zanimajo, ako delavci delajo ali postavajo, ko so v tovarni. Ako delavci ostanejo v tovarni, dokler ne zatulí parna piščal. Zelo jih zanima, ako imajo delavci mržnjo proti kompaniji, pri kateri so zaposljeni.

Vohuni imajo naročeno, da opazujejo tudi preddelavce. Vohuni pa imajo še druge naloge. Pomešati se morajo med delavce, govoriti radikalno in iti z njimi v "butlegarsko" pivnico. Tam jim morajo prigovarjati, da naj pijejo, kajti od pijanega delavca lagije izvejo, kako misli kot od treznega. Pijan delavec bo izblebetal stvari, ki bi jih nikdar ne povedal, dokler je trezen. Nalogo imajo izvohati one, ki so dobri organizatorji in delajo za ustanovitev delavske strokovne organizacije. Ako delavec pokaže, da je razredno zaveden, tedaj mora vohun trditi, da je on še bolj razredno zaveden in da so njegove ideje še bolj čiste, kot drugih delavcev.

Vohuni imajo nalogo, da obiskujejo tudi vse shode in sestanke, ki jih skličejo stavkarji ali pa delavci iz onih tovaren, v katerih še delajo. Na teh shodih morajo predlagati in zagovarjati najbolj radikalne predloge, da tako izvohajo, kateri delavci so v resnici za organizacijo in ne omahujejo. Uloga teh vohunov je stotera. Vsak njih gibljej, vsak njih korak ima namen izvohati od delavcev, kar hočejo izvedeti gospodarji, ali pa zapeljati delavce k nepremišljenim činom, da jih lahko potem vlačijo v zapore in na sodišča.

Tako opravljajo ti vohuni na škodo svojega lastnega razreda delo, kakeršnega bi se sramoval celo Judež Iškarjot.

JAVNA GOVORNICA

Glasovi članov S. N. P. J. in čitateljev "Prosvete".

S. N. P. J. je storila največ dobrega.

Akron, Ohio. — Sem pa tja se dogodi, da rojak pride v to mesto za delom, ne da bi se poprej informiral pri društvenih odbornikih ali komurkoli drugem. Zatorej bodi na tem mestu povedano, da sedaj je težko dobiti delo v tovarnah kavčuka za novodošlece. So še mnogi stari delavci, ki nimajo posel v teh tovarnah, brez dela. Kdor ne želi imeti nepotrebnih stroškov in počitnic, naj to upošteva, a drugače pa naj poskusi vsak svojo srečo.

V društvenih ozirih je opažati polagoma napredek v članstvu in blagajni. Čeravno sta se že ustanovili dve novi društvi v dveh letih, vendar smo pri št. 170 že blizu tiste stopnje članstva, kot smo bili ob času skupnosti, v čemer pa presegamo "record". Obenem vlada lepa složnost pri društvu, ker zgagarjev ne maramo. Večina tu živečih rojakov je zavarovana pri S. N. P. J., ja mal odstotek jih še ni. Vabim tudi one, da pristopijo v naš krog. Posebno prilike bodo pa imeli ob času kampanje, ki bo kmalu naznanjena iz gl. urada. Ako ste v društvu, največ koristite sebi ali svojim dragim. Zato naj bi vsak to upoštoval.

Razmere v privatnem življenju so pa zelo enostavne. Štorklje se redno oglašajo. Da bi o oheseti govoril, je že čisto iz mode. Pred pustom ni bilo nič in nekaj posebnega bo, kadar se bo kateri zakona se boječih fantov toliko smotil, da bo figo pokazal pečlarskemu stanu.

Skozi 20-letno delovanje je pokazala S. N. P. J., da je vedno dobro skrbela za svoje članstvo, bodisi v bolezni, smrti ali drugih nesrečah. Pomagala je slovenskemu delavstvu v Ameriki v finančnem in izobraževalnem delu več kot katerakoli slovenska ali angleška organizacija, poleg tega pa raste naprej in pričela je rasti tudi v "Young S. N. P. J.", kar ji je dalo novo podlago. S tem torej postanejo vse govorice, da bo S. N. P. J. izumrla v eni generaciji, brez pomena. Večina članstva pozdravi ta korak z veseljem, kajti mladina bo nadaljevala naše pijonirsko delo (to seveda v njenem jeziku, kar je njena stvar, kajti mi ji ne moremo tega odrekati, če hočemo, da ostane pri naši organizaciji). V splošnem je znano, da je Amerika "topilnica narodov" in slovenski kot ostali jeziki bodo tako ali tako izginili prej ali slej s površja Amerike. Kolikor prej se je dala priložnost naši mlajši generaciji, toliko bolje za S. N. P. J.

Lep napredek, katerega naša organizacija izkazuje, je zasluga zavednega slovenskega delavstva in pa naših glavnih uradnikov, ki so pokazali ne s svojim lepo donečim govorjenjem, temveč s svojim delom skozi več let, da so opravljali svoje delo vestno, kot mogoče, za kar se jim je dala zaupnica že z večkratno izvolitvijo. Tudi načelna izjava S. N. P. J. je pripomogla velik del k uspehu in najbrž je ta važna točka bila vzrok, da je pred 22 leti rojeno dete postalo danes vodilna slovenska organizacija.

Odkar so pričeli izdajati frančiškani svoje časopisje, je bilo vedno več ali manj napadov na S. N. P. J. in uradnike, v glavnem natolcevanje, da jednota je brezverska organizacija in njeni uradniki socialisti, ki so nevarni ljudje. Vendar je delavstvo samo spoznalo in se takega praznega strahu ni ustrašilo ter je šlo svojo pot naprej, kajti kdor mora svoj kruh služiti za sebe ali svojo družino, zna tudi po svoje misliti in ne pustiti si diktirati od tistih, ki ne sejejo in ne žanjejo, a vendar živijo od božje besede brez skrbi. Če pa so socialisti bili ali če so, nas delavce ne briga dosti, briga nas pa to če so frančiškani ali Bartulovići, kajti takrat bi morda kmalu bila kakšna kupčija z judi. Kdo je pa več dobrega v splošnem v slovenski javnosti napravil? Frančiškani ali S. N. P. J.? Vprašajte 40,000 članov, saj časa imate dovolj na razpolago. Pregovor pravi: "Lenoba je vseh grdob grdoba." Zato sem že večkrat študiral, zakaj samo smetje raste po "Pisanem polju."

Pozdrav. — **J. I.**

Odgovor na obrekovanje v frančiškanskem listu.

Gilbert, Minnesota. — Oglašam se, da ne bodo rekli, da smo tihi na vse hudobne napade pristašev slovenskih frančiškanov. Saj niso več tako močni, kajti če bi bili, bi tudi še vedno imeli grmade, na katerih bi nas palili. Kdor misli, da to ni res, naj samo bere "Amerikanskega Slovenca" in poleg tudi misli, kaj bere. Kmalu se bo prepričal o zvijačah, zavisti in hudobijah frančiškanov in drugih celibatarjev. Nikakega sramu ne poznajo, prav po pobalinsko se zaletujejo v vsakogar, kdor noče lizati kutarskih pet.

Kakor drugih, tako se je tudi mene lotil neki Martin Šuklje iz Eveletha. Koliko je dotičnik izobražen, se vidi iz njegovih spisov, v katerih je vsepolno primkov. Sploh iz njegovih spisov zija silna duševna revščina. Kakor se je izrazil, ima precej kislih jabolk in še meni jih ponuja. No, jaz jih odklanjam.

Ne vem, zakaj se Martin tako jezi nad svobodomisleci in nad delavskim časopisjem ter sploh nad vsakomur, kdor se drzne zapisati resnico v javnost. Huduje se nad Žarkometom, v katerem so ga Mice poščegetale, za krivca pa si je izbral urednika Žarkometa. Tu se pač vidi, da mu sveti duh še ni razsvetlil pameti.

Med drugim me izziva, zakaj da lazim za katoliškimi prireditvami in zakaj sem se vtihotapila v Indiharjevo dvorano ter se vsedla za govorniški hrbet. Tu se vidi, koliko sramu ima katoliški duhovnik, ki se debelo laže. Rada bi poznala osebo, ki je mene videla na katerikoli katoliški prireditvi tu v Gilbertu. In če bi se sploh hotela udeležiti, sem bila vedno vabljena; zato bi se mi ne bilo treba vtihotapljati.

Martin Šuklje pravi, da se vsak Slovenec rodi kot katoličan in bi kot tak moral podpirati samo katoliško časopisje. To je pa višek vse brumnosti. Vsak Slovenec se rodi kot človek in nič drugega. Da, dopisnik v frančiškanskem časopisju, vera se je pričela krhati tudi med Slovenci, tudi Slovenec obrača hrbet Rimu in vsem njegovim izkoriščevalskim agentom, brez katerih bo v bodočnosti človeštvo čisto lahko izhajalo.

Da je S. N. P. J. in nje glasilo trdna skala napredka, to ve vsak treznomisleč človek in nasprotniki vedo, ali njim črv zavisti in sovraštva ne da miru. Tudi ne moremo pričakovati, da bodo trmoglavci nehali prej, dokler si ne razbijejo glav ob tej trdnjavi. — **Mary Musich.**

Delo in prireditve.

Livingston, Ill. — V tukajšnjem premogovnem rudniku je alabo z delom, ker obrat je namreč le polovičen. Kompanija je na poseben način razdelila delo, tako da je zaslužek razdeljen bolj enakomerno. Delavci se vrstijo, razdeljeni so namreč v dve skupini, tako da dela 358 sedaj šest dni, potem pa drugih 358 mož šest dni. Kadar rudnik obratuje, torej dela le polovica delavcev. Istotako je tudi samo polovica rudnika v obratu. Dela samo vzhodna stran rudnika, zapadna stran pa je čisto zaprta. Delo imamo torej po šest dni, potem pa smo šest dni doma brez dela, ker so na naši zapadni strani pri delu delavci iz vzhodnega dela rudnika. Vsekakor je boljše da delamo tako, kakor pa da bi bil rudnik popolnoma zaprt.

Z društvom dobro napredujemo. Tudi prireditve imamo in tako bo nemško delavsko pevsko društvo "Vorwaerts" dne 1. maja imelo veliko slavnost v naši naselbini, tako da bomo naše nasprotnike še malo bolj jezili.

Dne 9. aprila smo imeli volitve v odbor našega "township". Izvolili smo cel "farm-labor ticket" in takozvani unijski (ki bi ga pa bolje imenovali "stavkokaški") docela porazili. Dne 20. aprila bodo mestne volitve. Se enkrat jim bomo torej dali priložnost zaleteti se v nas, potem pa bomo pili "likof".

Pozdrav čitateljem Prosvete. — **Fr. Pavliha.**

Vabilo na "bunco party" društva "Nada".

Chicago, Ill. — Društvo "Nada" št. 102 S. N. P. J. priredi v nedeljo dne 18. t. m. partijo z igro "bunco". Igra se bo vršila v dvorani S. N. P. J. na 27. ul. in Lawndale cesti ter prične ob dveh popoldne. Pripravljenih je veliko daril za moške in ženske, kakor imamo tudi zelo velико dobrot za posetnike, namreč kranjske klobase ter veliko drugih dobrih reči, ki jih pa tu ne morem vseh naveati. Svetujem vsem prijateljem, da pridete in se prepričate sami. Kot običajno bo po igri prosta zabava in ples. Igral nam bo naš dobro znani godec John Plut. Vsi ljubitelji takih iger in fine zabave, pridite v nedeljo popoldne. — **Mary Kovach.**

Vesti iz Jugoslavije

Še ena justifikacija. Dne 29. marca so obesili v Celju Josipa Hotka, trgovca in gostilničarja v Mariji Gorici pri Zaprešiču, ki je oropal mesarja Josipa Kraljica v Dobovi. Hotko je bil zašel v finančne težave. Ustrelil je omenjenega mesarja in ga oropal za 11,130 Din. Bil je kmalu iztaknjen in zaprt. Svoj zločin je drago plačal. Zaradi tega umora in ropa je bil obsojen na smrt na vešalih. Pomilostitev je bila odklonjena, in v nedeljo je bil Hotko na sodnijskem dvorišču v Celju obešen. Smo bili in ostanemo nasprotniki smrtne kazni. V tem slučaju pa mislimo, da je bila sploh kazen preostra, čeprav je Hotko izvršil omenjeni zločin. Justifikacij imamo vobče v Sloveniji že toliko, da vidimo že tudi v tem znak dobe.

Proračun 12 in pol milijarde sprejet. — Belgrad, 31. marca. Na včerajšnji seji narodne skupščine je bila zaključena že par mesecev trajajoča razprava o proračunu za l. 1926-1927 ob burni debati in protestih opozicije. Po razpravi je radikalsko-radičevska večina, ne da bi upoštevala predloge opozicije, soglasno sprejela proračun ter sklenila, da se narodna skupščina odgodi do dne 5. maja t. l. Opozicija je že na dopoldanski seji zahtevala, da naj skupščina zaseda do pravoslavne velike noči, toda večina je zahtevo energično odklonila.

V finančni debati je opozicija zlasti grajala, da je minister vstavil v proračun več dodatkov in popravkov, ki jih ni niti predložil narodni skupščini, na kar se je Stojadinović opravičeval, da je bivši finančni minister dr. Kumanudi tudi delal tako.

Opozicijonalni klubi so po sprejetju finančnega zakona podali protestne izjave, v katerih obsojajo proračun v sestavi in visokosti z ozirom na gospodarski položaj v državi. — Na predlog predsednika narodne skupščine je zbornica končno sprejela, da se seje narodne skupščine odgode do 5. maja t. l.

Torej 12 milijard in pol bo šlo zopet iz državne blagajne in veliko več seveda v državno blagajno. Dosti se je govorilo o štednji, pa kakor je iz proračuna razvidno, proračun zdaleka presega prejšnje proračune. Ironija!

Krvavi izgredi po radikalskem zborovanju. V Prijedoru je bilo radikalsko zborovanje, kamor je prišlo precej ljudstva tudi iz okolice. Po zborovanju so seveda krenili oduševljeni strankarji v gostilne in se tam čedno nadelali in se v posameznih gručah vračali pozno ponoči domov. In zgodilo se je, da je radikalska gruča naletela na zemljoradniško gručo, psovali sta se nekaj časa, radikali so direktno zahtevali, naj zemljoradniki pristopijo v njih tabor in čisto razumljivo, spopadli so se. Nekaj jih je bilo lažje, nekaj teže ranjenih, eden je pa obležal na cesti in v nekaj dneh umrl. Tako daleč so torej privedli ljudstvo politični demagogi v politično nestrpnost, da v politični zaslepljenosti pobija kmet kmeta in delavec delavca, voditelji se pa na tihem smejejo in vesele svojih uspehov.

Umrli v Ljubljani. — Terezija Račič, zasebnica, 92 let; Rudolf Balantič, delavec, 19 let; Ivan Koren, sin služkinje, 2 leti; Mihael Vrtašič, policijski stražnik, 43 let; Viktor Pirc, sin rudarja, 1 in pol leta; Boštjan Rekar, delavec, 58 let; Marcela Princ, hči davčnega inštrjevalca, 3 leta; Jakob Tome, posestnik, 84 let; Stanko Banič, delavčev sin, 10 mesecev; Ana Stupica, hči vojnega invalida, 11 mesecev; Filip Kočevar, zasebnik, 29 let; Marija Dolene, posestnikova žena, 40 let; Jernej Grošelj, viški poštni kontrolor v pokoju, 78 let; Evfemija Junc, vpokojena delavka tobačne tovarne, 53 let; Jakob Jakomini, sin gostača, 11 mesecev; Klementina Eberhart, zasebnica, 83 let; Marija Kern, tkalka, 36 let; Vladimir Burger, pekovski vajenec, 16 let; Jožefa Princ, orožnikova žena, 23 let; Marija Kuželj, hči šoferja, 1 dan; Ciril Oman, sin meniškega paznika, 1 leto; Marija Stražiščar, modistinja, 23 let; Blaž Žbona, železniški skladiščni delavec, 54 let; Rozalija Štepihar, mestna uboga, 80 let; Leopoldina Fuernschuss, zasebnica, 75 let; Klotilda Papež, šivilja, 50 let; Karla Mancini, hči strugarja, 7 mesecev; Frank Starc, sin posestnika, 2 leti; Olga Starin, hči služkinje, 1 leto.

Hercegovski vedeževalec S. Manigodić se je v celi Hercegovini proslavil kot najboljši vedeževalec in prerokovalec. Vešč je baje napovedati vso usodo, ki človeka čaka v bodočnosti in usodi seveda ni mogoče ubežati. Nedavno je prerokoval nekemu trgovcu, da se v kratkem poroči, pa kmalu tudi joči. Trgovec je resnično kmalu poročil, pa prav tako kmalu spodil iz hiše mlado ženo. V trdni veri v prerokovalca se je trgovec znova napotil k njemu in zopet poslušal svojo usodo. Prerok mu je natvezil, češ, da mu bo pokradenih mnogo ovc in jagnjet. Trgovec je verjel in res mu je v kratkem zmanjkalo lepo število ovc. Slučaj je naznanil orožnikom in zaslišan je bil Manigodić; kajti orožniki ne smejo verjeti v prorokstva. Vedeževalec je pa orožnikom natančno obrazložil in opisal, na kak način jim bo mogoče zajeti zlikovce. Orožniki so delali po njegovem nasvetu in našli so tatove in našli so ovce. Od tedaj pa uživa vedeževalec še večji ugled. Vprašanje pa je, koliko časa bo še trajal ta ugled, ker zna se zgoditi, kot se je zgodilo dostim vedeževalcem, da pridejo tudi temu na sled in odkrijejo vse njegove sleparije.

Gospodinjski kotiček

(Prispeva M. A.)

Telečji zvitki.

En funt teletine (steak). Zahtevaj isto kolikor mogoče tanko narezano.

Napravi nadevek (ali filo) takole: Zmelji skupaj eno čebulo, dva lista petršilja, tri liste majarona, četrt funta slanine in en strok česna. (Slednjega ni treba, če ga nimaš rada). K tej zmesi pridaj pol skodelice ribanega kruha, eno jajce, pol skodelice mleka, žličico soli in nekoliko popra. Vse to dobro zmešaj. Zreži teletino na primerne komade in deni na vsak komad po dve žlici pripravljenega nadevka. Nato vsak zrezek lepo zavij skupaj ter ga zapni z zobotrebcem. Zvitke potresi s soljo, poprom in moko, duši jih nekoliko na masti (kateri pridéni nekoliko čebule) toliko časa, da so vseokrog lepo rumeni, na kar dolij pol skodelice vode. Pusti, da se zelo počasi kuhajo eno uro in pol. Ko se pokuha, vedno prilij vode. Čim so zvitki kuhani in mehki, jih vzemi ven. Pridéni pa žličico moke, mešaj in prilij skodelico vode, nekoliko soli in popra, pa imaš okusno omako.

Španski riž.

Za pripravo te jedi potrebuješ:
1 skodelico riža,
½ skodelice masla ali masti,
1 skodelico zribanega sira,
2 skodelici paradižnikov,
1 zeleno papriko, 1 čebulo, 3 listke zelene, 1 žlico soli, popra in paprike.

Kuhaj riž deset minut. Odlij vodo in oplahni riž z mrzlo vodo. (To storiš zato, da spereš z riža ves škrob ter da ostane vsako zrno posamezno.) Raztopi maslo, pridéni zrezano čebulo, zeleno in papriko. Pokuhaj pet minut in pridéni riž. Duši vse to deset minut in prilij skodelico vroče vode. Pusti, da dobro zavre, potem pa pridéni paradižnike, sir, sol in poper. Vse to iztresi v kozico, ki je dobro namazana z maslom, ter peci v ne prevroči peči tri četrt ure. Povrhu potrosi riban kruh.

ŽARKOMET

Malo, po malo...

Briand še diha, Jugoslavija ima novo vlado, Mussolini je še živ, Nemčija škripije in plačuje, Rusija rine, Turčija se češe, Španci kihajo in Amerika je odprla sezono žoge. To je znamenje, da je ura štiri zjutraj.

Miha, obrni se! Še dve uri lahko spiš.

* * *

To se razume.

Dnevna vest: "Žene zahtevajo, da prohibicija ostane."

Druga vest: "Mrs. Betty J. Cockpit, žena odličnega političarja in butlegarja, ne more počakati, da pride poletje v naše mesto. Z lastnim Hupmobilom se je odpeljala v Palm Beach."

* * *

Stvar je v redu: Trunk je v vseh zadevah sto let za časom.

Dragi K. T. B.! Še jaz bi, če bi imel kakšno "oblast", takoj poslal ultimatum gl. odboru S. N. P. J., da naj ustavi Prosveto za toliko časa, da g. Trunk priroma do sedanje številke Prosvete. Revež se mi smili, in tudi se bojim, da skoči iz kože. Sedaj je začel opuščati številke. Ne vem zakaj. Najbrž zato, ker se mu smejemo, ker tako po polževo koraka. Največjo piko ima na zunanje dopisnike. Te bi rad ustavil, zato se spravi na vsakega. Upam, da se bratje dopisniki in sestre dopisnikarice ne ozirajo na njegove čenče. Izprva, ko sem začel čitati A. S., je bil vsaj smešen, sedaj je pa vse tako plehko, da še za smeh ni. Soli, soli, g. Trunk! — Kaj je glede vprašanja, kdaj pride duša v človeka: ob spočetju ali ob rojstvu? Ker sem pravi, da ima duša formo človeškega telesa, torej mora imeti tudi formo jajčka, kajti prvotna forma telesa je jajček. Meni se dozdeva, da pri nekaterih ima formo — buče. — Old Moulder, Terre Haute, Ind.

* * *

Solnce zaide — in vlada pade.

V prvi vrsti kolone sem zapisal, da ima Jugoslavija novo vlado. Ko pa sem prišel do tu, je prišla vest, da se je tudi nova vlada že nagnila kakor tisti turn na Francoskem, ki je potem padel na pekarijo. Vse kaže, da vlada pade, predno dokončam kolono.

* * *

Tone Grdina naznanja, da je videl, da škof nič nima.

Vsim verniškam, ki imaja gspuda škufa inu patre za svejte, presvejte moče, dajem na znajne, da ni reja, da imaja gspud Škaf Ljubljanski kakšnu premušaje. Naš presvejti Škaf Ljubljanski sa reuni kukr ta cerkuvna meš. Nimaja nič, še za zabela nimaja. Tu vejm jest, ki sem use vidu. Jest sem vidu škufovo hišo, pa nism notr vidu prokletga gojzda, nobenga passstva, malna inu žage nism vidu u hiši, inu nobenga gnarja nism vidu. Gspud Škaf sa taku reuni, da vsak dan sedija pred hišo, ta škufovsko kapo u rokah deržija inu prosja ubogajme. Tu lahka patrdim inu prisejžem inu padpišem jest

Tone Grdina, ta velka prča.

* * *

Trunk pravi, da vsak otrok ve...

Cenjeni Žarkomet! Trunkovega "Pisanega polja" še nisem čitala, ker ne berem farških listov, iz Prosvete pa razvidim, da mož blodi po zraku. Jaz bi mu svetovala, da se naj uči od otrok. V tukajšnji šoli Republic je deklica slovenskih staršev, ki se je na vrtu igrala z drugimi otroci. Razgovor med otroci je nanesel na vprašanje, kdo je bil prvi na svetu. Neki otrok, ki hodi v katoliško šolo, je rekel, da je bil Bog prvi na svetu. Omenjena deklica je pa rekla, da ni res, da bi bil Bog prvi na svetu, ker je to nemogoče. Prej kot Bog je morala biti na svetu njegova mama, je rekla deklica. Otroci so pritrdili, da mora biti tako. Deklica je nato šla k svoji materi in ji rekla: "Glejte, mama, kakšne neumnosti uče v katoliški šoli, da je bil Bog prvi na svetu. Jaz sem ji pa povedala, da prej je morala biti njegova mama. Vsakdo na svetu ima mamo, torej jo mora imeti tudi Bog in mama je bila prej kot on." Ta razgovor je resničen. — Gorenjka, Chicago, Ill.

* * *

Še malo visi.

Ob zaključku kolone vidim, da Uzunovićeva vlada še visi na eni veji...

K. T. B.

Suhaške ženske zahtevajo poostrenje suše

So zelo glasne, ampak številk in drugih dokazov ne doprinesejo. — Rajši vidijo, da se narod zastruplja s slabim žganjem, kot da bi se dovolilo pivo in lahka vina.

Washington, D. C., 12. aprila. — Današnji dan je že sedmi velikega prohibicijskega turnirja. Zadnji teden so mokrači povedali svoje mnenje o bedastem Volsteadovem zakonu in 18. ustavnemu dodatku sploh, ter so svoje mnenje podprli z neovrgljivimi statistikami in izjavami odličnih znanstvenikov in drugih uplivnih mož in žen. Danes pa so nastopili mokrači. Zanimivo je, da so mokrači prvi dan porinili na bojno črto same ženske, ki so obsipale senatni preiskovalni odbor s ploho besed, ampak težkega topništva — statističnih podatkov in dokazov — pa niso privlekle seboj, in sicer iz vrlo enostavnega razloga, ker suhači svoje stvari sploh ne morejo podpreti s številkami, kajti vse številke govorijo proti njim.

Senatni odbor petih članov, ki ima nalogo natančno proučiti obe strani prohibicije in nato podati svoje mnenje o predlogah za omiljenje Volsteadovega zakona, ki so bile predložene senatu, je danes zaslišal petinšestdeset žensk, katere je zaporedoma pošiljala na pričevalno klop mrs. Henry W. Peabody iz Bostona, ki je menda vrhovna generalka vseh suhih (pri tem seveda ne mislimo telesno suhih, kajti mrs. Peabody v tem smislu ni suha) žensk. Med temi pričami je bila ena "častnica" 'svete vojske' (Salvation Army), neka zamorka in veliko zastopnic takozvane "boljše družbe." ("Boljša družba" bi rajši videla, da velja za delavski razred najstrožja prohibicija, dokler imajo sami polne kleti starih in novih pijač, to se pravi, dokler se prohibicija njih ne tiče.)

Nastop zaslišanih žensk je bil precej drzen. One sploh niso prosile ali kaj priporočale, temveč so enostavno zahtevale, da se naj prohibicijo poostri, če pa to ni mogoče, naj pa ostane kakršna je, to se pravi, da naj ameriški narod še nadalje goji tega gada, ki zastruplja njegovo mladino, na svojih prsih.

Menda ni treba posebej omenjat, da so vse te ženske, ki so skupno podale prisego, da bodo govorile edino čisto resnico, prav pobožne kristjanke raznih sekt. In tako ni nič čudnega, da so večkrat privlekle pred preiskovalni odbor tudi svojega Boga, ki je menda enoinisto s tistim Kristom, ki je delal vino iz vode. Mrs. Peabody je z hinavsko zavitim pogledom rekla, da je "božja volja", da so ženske sedaj tukaj pred odborom. Povedala je, da so že pred štirimi meseci sklenile, da se bo vršila ta mesec v Washingtonu letna konvencija ženske lige za izvajanje zakonov in — po božji volji — so sedaj tu senatorji in one.

Kakor rečeno, so bile vse suhaške priče v kikljah zelo ognjevite in so kakor gramofoni drdrale svoje naučene zahteve. Ampak številk in dokazov niso imele nobenih, da bi lahko podkrepile svoje pretirane izjave. Baš v tem so se silno razlikovale od prič, ki jih je zadnji teden postavila mokraška stran pred odbor. Senator Reed iz Missouri se je parkrat zelo razburil, ker mu taka priča ni odgovorila naravnost na vprašanje, temveč je začela pripovedovati nekaj popolnoma drugega.

Med pričami je bila tudi mrs. Chauncey Hamlin iz Buffala, N. Y., ki je silno bogata in velika zaupnica Coolidga. Ta se je spravila na predsednika Columbia univerze, Butlerja, ki je znan kot odločen nasprotnik prohibicije. Rekla je, da zastopa Butler finančnike in pa tisti razred, iz katerega se rekrutirajo zločinci. Chicago in New York je imenovala dve veliki ne-ameriški mesti.

Polkovnik Julien Codman, ki vodi pri tem prohibicijskem zaslišanju sile mokračev, je sedel raven kongresnika Hilla iz Maylanda, ter z zanimanjem poslušal izvajanja suhaških prič. Na obrazu pa se mu je čitalo, da smatra vse skupaj, kar je bilo skom dneva premleto in prežveneno, za to kar je — besedičenje brez jedra in smisla.

Burbank pokopan na svojem vrtu

Delavci so nesli krsto h grobu pod cedro. Ingersollov govor kot zadnji obred. Tritisoč šolarjev spremilo ženija k zadnjemu počitku.

Santa Rosa, Calif. — Luther Burbank, eden največjih sodobnih ženijev Amerike, je bil včeraj pokopan na svojem vrtu. Pod tropično cedro iz Lebanona, katero je sam zasadil pred dolgimi leti, počiva slavni mož. Krogin krog pa vzpenjajo stotere pestre rože svoje cvetove in se v lahnem vetru klanjajo svojemu ustvaritelju v zadnji pozdrav.

Burbank je želel, da je njegov pogreb kolikor mogoče preprost, brez vsakega hrupa in obreda. Želja se mu je izpolnila, ampak tisočerim prijateljem in učencem, ki so ga ljubili, ni mogel zabraniti, da mu ne bi izkazali zadnje časti. Dolga je bila vrsta pogrebcev. Samo šolskih otrok, ki so peli pesem žalostinko, je bilo tritisoč. Prijatelji in ljubitelji so prišli iz vseh krajev Amerike. Delavci na Burbankovi eksperimentalni farmi so pa nesli krsto s truplom svojega ljubljenega učitelja iz hiše pod cedro, kjer si je ženij izvolil svoj večni počitek.

Wilbur Hall, pisatelj in dolgoletni prijatelj pokojnika, je ob odprtem grobu prečital sloviti nagrobni govor, ki ga je govoril znani ameriški svobodomislec Robert G. Ingersoll svojemu umrlemu bratu. Ta govor je bil edini znak kakega obreda.

Burbank je bil pokopan tik pred solnčnim zahodom.

Pijani Volstead pred sodnikom.

Chicago. — V pondeljek se je pred sodnim stolom sodnika Max Lusterja zibal Volstead. Zibal se je zato, ker si je naložil preveč tistih pijač, ki so po Volsteadovem zakonu prepovedane. Na bližnji severni strani je namreč neki policaj zagledal nekega moškega, ki je križemkražem kolovratil po ulici. Povabil ga je seboj pred sodnika. Policaj seveda ni slutil, da pelje seboj Volsteada.

No, sodnik je kmalu ugotovil, da stoji pred njim pijani Volstead. Ampak ne Andrew Volstead, oče zakona, ki prepoveduje take pijače, kakršne so zibale tega aretiranca. Ta, ki se je tu zibal, je Axel Volstead, stavbinski delavec, živeč na bližnji severni strani mesta.

Volstead je izrazil svojo bojazen, da bo najbrže hudo kaznovan radi svojega imena, kajti po njegovem mnenju ne morejo biti niti sodniki niti porotniki nepristranski napram Volsteadu, četudi je ta Volstead Axel in ne Andrew. Ampak zgodilo se ni nič hudega. Sodnik Luster je naredil primerno pridigo, nakar je Volstead odkrevsal kot svoboden človek iz sodne dvorane.

Moskovski pevci na radiu.

Chicago. — Moskovski pevci, ki zdaj pojejo v operetah v Great Northern gledališču, bodo danes (četrtek) zvečer peli na čikaški radiopostaji WEBH od 11:45 do 12:30. Glasoviti kvartet ruske gledališke družbe bo pel krasno pesem 'Zvonovi', v kateri človeški glasovi posnemajo glasove zvonov, ki odmevajo iz daljave po deželi. Dalje bo kvartet pel rusko narodno svatovsko "Doli po gričku", plesno pesem "Na durih mojega očeta", šaljivo "Moj sosed" in ljubavno "Pri potoku".

Kdor ima prejemnik, naj ne zamudi redke prilike slišati ruske pevce.

Amerika dobi manjše novčanice.

Washington, D. C. — Ameriški papirnati denar se prihodnje leto precej skrči v velikosti, ako bo izveden načrt, ki ga pripravlja zakladniški department. Načrt je, da se vse novčanice od enega dolarja do $10,000 zmanjšajo. Sedanje novčanice merijo 7½ palca po dolgosti in 3 in eno osminko palca po širokosti. Nove bodo pa šest palcev dolge in dva in pol palca široke. S tem bo vlada prihranila tri milijone dolarjev letno na tisku in papirju.

To, kar so hotele današnje priče povedati, oziroma kar so zahtevale, je povedano v par besedah, ki jih je izrekla mrs. Peabody: "Kar mi hočemo, gospodje senatorji, je najmočnejše v izvajanju prohibicije in najlažje v likerju."

Zmanjšane pristojbine za vize

Združene države in Jugoslavija sta vzajemno znižali vizo na $2.

Ameriški konzulati so za vizo na inozemskih potnih listih, potrebno za prihod v Združene države, do pred kratkim zahtevali v vseh slučajih pristojbino deset dolarjev. Vsled tega so tudi druge inozemske države zahtevale $10 od ameriških državljanov za vizo, potrebno za prihod v dotično državo. To je povzročalo velike stroške potujočim Amerikancem, zlasti ako so si morali nabaviti vize raznih držav.

Lani je kongres opolnomočil predsednik, da zniža oziroma popolnoma odpravi pristojbino za vizo državljanom onih držav, ki so voljne storiti isto napram ameriškim državljanom. Vsled tega se je ameriška vlada dogovorila z raznimi inozemskimi državami in pristojbina za vizo je bila vzajemno znižana ali pa celo odpravljena. Med države, s katerimi je bil dosežen sporazum, spada tudi Jugoslavija.

V poštev pa prihajajo le vize za one potnike, ki niso priseljenci v smislu zakona. Inozemci morajo za priseljeniško vizo še vedno plačati $10.

Izmed ameriških republik, ki so popolnoma odpravile pristojbino za vizo ali pa potrebo vize sploh, spadajo Mehika in druge republike v Centralni Ameriki. Od evropskih držav so popolnoma odpravile vizo sledeče: Dansko, Estonija, Finsko, Nemčija, Švedsko in Švicarsko. Ameriški državljani torej, ki potujejo v te dežele, ne plačujejo nič za vizo na svojem potnem listu. Estonija in Švica pa sploh niti ne zahtevata nikake vize. Na isti način potniki (razen priseljencev) iz teh dežel ne plačujejo ničesar za ameriško vizo, ki pa je potrebna v vsakem slučaju.

Evropske dežele, ki so znižale pristojbino za vizo, so: Bolgarija, Španija, Avstrija in Jugoslavija. Večinoma je bila pristojbina za vizo znižana od $10 na $2.

Sporazum z Jugoslavijo je stopil v veljavo dne 1. februarja. Ameriški državljani, potujoči v Jugoslavijo, plačujejo sedaj le $2 za jugoslovansko vizo. Prošnja za vizo je brezplačna. Za vizo, potrebno le za vožnjo čez Jugoslavijo, takozvano "transit visa", plačuje se 50 centov oziroma $1 za pot tja in nazaj čez Jugoslavijo. Na isti način jugoslovanski državljani, potujoči v Ameriko, razen onih, ki jim treba priseljeniške vize, plačujejo le $2 za ameriško vizo.

Ameriški državljani torej, ki hočejo iti na obisk v Jugoslavijo, plačujejo od sedaj naprej le $2 za jugoslovansko vizo, ki jo morajo dobiti na jugoslovanskem konzulatu.

Glede ostalih inozemskih dežel je še ostalo pri starem. Tako treba, na pr., za francosko ali italijansko vizo še vedno plačati $10. — F. L. I. S.

"Ukradel" svoj avto in presedel dva dni v ječi.

Omaha, Neb. — Weston Wiswall je imel nenavadno smolo te dni. Njegova žena se je odpeljala v domačem avtu v mesto. Pustila je avto pred neko prodajalnico. Wiswall je prišel mimo in zagledal svoj avto. Ker ga je rabil, je vzel svoj ključ iz žepa, odklenil kolo in se odpeljal. Žena je prišla ven in ker ni našla avta, je naznanila policiji, da je ukraden. Policija je hitro našla Wiswalla in avto in ga — namreč Wiswalla — odpeljala v zapor. Vsi njegovi napori, da bi se identificiral, so bili zaman. Tudi z ženo ni mogel dobiti zveze. Šele ko je prebil dve noči in en dan v ječi, je žena naznanila policiji, da je izginil njen mož. Nato so se našli: žena, mož in avto.

Podjetnik se je zatekel k sodnijski prepovedi.

Holbrook, Mass. — Eugene F. O'Neill, čevljarski fabrikant, izjavlja, da zopet svojo tovarno odpre, ki so mu jo organizirani čevljarski delavci tako piketirali, da ni mogel dobiti delavcev. Zdaj se je obrnil na sodišče za sodnijsko prepoved proti uniji čevljarskih delavcev in njenega odbora. On upa, da mu sodnijska prepoved pripomore, da dobi zadostno število stavkokazov za otvoritev tovarne, ki je poznana pod imenom "Brocton Shoe Co."

Ženske bi vedno rade dobile "nekaj za nič".

Chicago, Ill. — Vsako leto se nabere na zvezni pošti, v uradu 'mrtvih pisem' velikansko število raznih poštnih pošiljatev. Ta pisma odprejo in po možnosti izročijo pošiljatelju ali naslovljencu, če najdejo v pismu kak naslov, ki ga zunaj ni bilo ali pa je bil pomanjkljiv. Mnogo tisočev denarja pa vsako leto ostane v zveznih blagajnah, ker ga ni mogoče nikomur oddati. Kadarkoli zvezna vlada objavi, da je našla v mrtvih pismih kako večjo vsoto denarja, je poštni urad takoj poplavljen s prošnjami raznih oseb iz raznih krajev dežele, ki bi rade dobile del tega neoddanega denarja. Take prošnje so vrlo zanimive, ne radi tega, ker kažejo, koliko je še trapastih ljudi, temveč radi tega, ker jih v veliki večini pišejo zastopnice nežnega spola, in ker te ženske v velikih slučajih zahtevajo del tistega denarja v kake verske svrhe, kar je dokaz, da so to pobožne kristjanke, ki bi rade dobile "nekaj za nič" — kakor pravi Amerikanec (something for nothing). Od svojih duhovnikov nikdar ne dobijo ničesar zastonj, tudi sedež v nebesih morajo plačati, pa mislijo, da lahko dobijo od ameriške vlade nekaj zastonj, s čemur bi služile svojemu bogu (to se pravi, njegovim namestnikom).

Neka žena iz Indiane je pisala na vlado, da ji naj takoj pošlje kar največ tistega denarja, ki ga ni mogoče izročiti pravim lastnikom. Pismo zaključuje s sveto izjavo, da bo "eno desetino cele vsote odrajtala gospodu Bogu". Razume se, da bi tiste desetine ne izročila Bogu, temveč kakemu navadnemu človeku, ki se naziva Kristov namestnik, in ki bi tisti denar porabil na tem svetu, ne pa ga poslal na božji naslov (katerega niti ne ve).

Neka pobožna ženska iz Hartforda, Conn., bi rada dobila nekaj denarja, da bi pomagala svoji cerkvi.

In tako bi lahko še na dolgo naštevali vse raznovrstne prošnje, ki pa seveda ne bodo uslišane. Seveda ga tudi moški večalimanj pihnejo. Neki moški iz Tomahawka, Wis., je na primer pisal, da naj mu pošljejo majhen del tistega v mrtvih pismih najdenega denarja — kakih $60,000 ali $70,000. Svoje pismo je zaključil z željo, da se mu denar pošlje v teku desetih dni. Razume se, da bodo on kakor tudi vsi ostali in vse ostale dobili zahtevane vsote o "svetem nikoli", kakor bi rekla stara slovenska korenina.

"Pomlad" in "jesen" imata že dva otroka.

Los Angeles, Cal. — Burton S. Tucker, ki je bil star 17 let, ko je pred dvema letoma poročil mrs. Susan Simpson, 50 let staro vdovo, je že drugič oče. Rodila se je hčerka. Prvo leto zakona sta imela sinčka. Oče je zdaj star 19, mati pa 52 let. Poroka tega nenavadnega para je takrat povzročila senzacijo po vsej Ameriki. Oba pravita, da sta srečna. In to zadostuje.

Španski letalci so v Perziji.

Bushire, Perzija, 14. apr. — Španska letalca Loriga in Gallarza, ki sta na poletu iz Madrida v Manilo na Filipinih, sta včeraj dospela semkaj.

200 ubitih v grški revolti.

Sofija, 14. apr. — Begunci, ki so pribežali sem iz Soluna, pripovedujejo, da je bilo 200 mož ubitih zadnji teden v grški vojaški vstaji.

Agitirajte za "Prosveto"!

NOVE DEPORTACIJE JUGOSLOVANOV.

Stjepan Kuren, rojen 1901 v Strugi pri Metkoviću. Neoženjen. Prišel je 27. aprila 1925 v Vera Cruz. Prepotoval je nekoliko mehikanskih mest. Za pot iz Juareza v Casas Grandes v avtomobilu je plačal 140 dolarjev. Nekako po petih mesecih mu je neki človek, ki ga smatra za Amerikanca, obljubil, da ga spravi za 20 dolarjev v Združene države. Prešla sta po noči peš v Naco. Tujec mu je dal neke stare plačilne kupone nekega ameriškega rudnika, s katerimi bi baje lahko dokazal, da je bil že dolgo v Združenih državah. Z avtomobilom sta se odpeljala v Bisbee, Ariz., potem je Kuren odšel v San Antonio, od tam pa dalje z železnico. 9. novembra so ga prijeli v Albuquerque, N. M. — 27. januarja t. l. je bila ukazana njegova deportacija.

Marko Majnarić, oženjen. Prišel je peš iz Kanade in bil 24. junija 1925 aretiran v Grand Forks, N. D. 28. oktobra je bil prepeljan v zapor v Buffalo in 6. januarja t. l. deportiran.

Mijo Lačković, rojen 1893 v Novem Gradu. Oženjen. Depotoval je 13. maja 1925 v Halifax. Pravi, da se je 10. novembra z vlakom odpeljal iz Montreala, nekje izstopil, na to se pa napil, tako da se nič ne spominja, kaj da se je dalje godilo. Aretiran je bil 17. novembra v Upper Jay, N. Y. Nepismen je. 30. decembra 1925 je bila ukazana njegova deportacija.

Frank Makovec, rojen 6. oktobra 1902 v Novem mestu. Židar. Neoženjen. 7. julija 1924 je prišel v Vera Cruz. Pravi, da so mu v Mehiki ukradli potni list. 15. januarja t. l. je šel iz Nuevo Laredo čez most v Laredo, Tex. Pravi, da je pogostoma prihajal čez most, da si nakupi raznih potrebščin, ga so ga uradniki poznali in da mu niso delali nikakršnih sitnosti. Omenjenega jutra se je pripeljal v avtomobilu, v katerem so bili poleg njega štirje Amerikanci. Peljali so se v Cactus, in odtod se je on dalje odpeljal z omnibusom v San Antonio. Že 15. decembra je bil poskušal priti v Laredo, pa je bil zavrnjen. 16. februarja je bila ukazana njegova deportacija.

Dragoljub Manja, rojen 8. septembra 1905 v Velikem Bečkereku. Depotoval je v Združene države 14. novembra 1920. Tukaj živi njegov oče. Dve leti je delal kot pek. 1. oktobra 1925 je bil sprejet v [illegible] State Hospital. Dementi[illegible] 5. januarja ukazana [illegible].

Louis Oven, rojen [illegible] junija 1900 v Ljubljani. [illegible] oče živi v Združenih [illegible], da je prvič prišel v [illegible] 1907, ko je bil sedem let star. Spominja se, da je vsa rodbina [illegible] Castle Garden. Leta 1920 je šel v Kanado in delal dva meseca na neki ladji kanadske vlade. 23. julija pa je baje čez Port of Blaine vrnil v Združene države. Pravi, da je bil prepeljan in izpuščen. Toda v Port of Blaine ni nikakršnih zapiskov o tem. Na to pravi, da je nekdo stal pri takem, ki je pregledoval njegove papirje in ga pripustil. Mogoče, da je to bil carinar. Okrog 28. julija 1924 je iz El Paso prestopil v Mehiko. 4. ali 5. septembra se je pa, pravi, vrnil iz Comorgo v Rio Grande City. Nekdo ga je nekdo izpraševal, ki je po njegovem mišljenju bil [illegible] inspektor. Oven mu je [illegible], da je bil rojen v Pennsylvaniji in tam živel, sedaj pa da gre nabirat borovnice. Delal je na bombažnih farmah v Dinero, Tex., v Lampasas in Lometa. Pravi, da so mu tam nekoliko [illegible] še dolžni plačo. — Ko je [illegible] na kanadski ladji, je moral [illegible] prisego svestobe kanadski in avstralski vladi. — Prišel je [illegible] 1925 na tovornem vlaku [illegible] nameraval odpeljati [illegible] januarju je bila ukazana [illegible] deportacija.

Petar Plešić. Rojen [illegible] v [illegible], Dalmacija. Neoženjen. [illegible] je prišel v Združene [illegible] 1922 s nekimi sorodniki, ki [illegible] želi. Delal je po [illegible] in potem odšel v Alaska [illegible] 19[illegible] mesecev. Vrnil se [illegible] 1910 ali 1912. Zopet je [illegible] nostih. V marcu 192[illegible] New York z namenom, da [illegible] movino, toda pred [illegible] toliko ljudi, da se ni [illegible] sarno. Imigracijska [illegible] da se je odpeljal v [illegible] daj vrnil v Združene [illegible] more navesti nikoga[illegible], da je bil zadnjih 1[illegible] riki. Legalno ne bi [illegible] vo pripuščen, ker po zakonu pada breme [illegible] ljenca, Plešić pa ne [illegible], da se ni oddaljil iz Ed[illegible] januarja je bila ukazana [illegible] portacija.

VEDNO NAPREJ

Splošno napredovanje Chesterfield—neprestano in vsepovsod—nima primere v zgodovini cigaret

Chesterfield

Tak sloves je treba zaslužiti

CHESTERFIELD CIGARETTES — LIGGETT & MYERS TOBACCO COMPANY

Franjo Roš:

PREDAVATELJ

Filozof Cvetko Vrbič predava v Št. Janžu o alkoholizmu.

Nedeljski dopoldan je v blatnem marcu. V nekurjenem razredu ljudske šole je zbranih štirinajst ljudi skoro le delavcev. Sede mirno v preozkih klopeh, nekateri pušijo cigarete. Ob durih sloni mladi učitelj s prekrižanimi rokami in tuintam odobrava.

Predavatelj govori glasno, zateglo, zdajinzdaj z nekim vznemirjenjem. V znoju mu blesti gladki obraz, z drobnimi očmi utripije. Piše in riše na tablo, briše in govori. Izteza dolge roke in si popravlja drhteči ščipalnik na nosu.

Baš ob koncu predavanja zvoni poldne. Za delavci stopata filozof in učitelj skozi vas'h krčmi, kjer je naročen obed.

V krčmi je veselo. Fantje in par mož med njimi pijejo in kričavo pojo že od jutranje maše. Mize so polite s kislo dišečim vinom in posejane s krušnimi drobtinami. Pijana pesem teleba v začrneli strop, trga tobakov dim, ki visi med stenami.

"Kaj pa je to za ena kelnar'ca,
ki nima belega firtaha,
moje dekle ima pa po dva, po tri,
pa nobena kelnar'ca ni."

Pri drugi mizi sedi nekaj delavcev; prišli so od predavanja. Brez zadrege si natakajo kozarce in trkajo. Tuintam se kdo izmed njih z nasmeškom ozira v predavatelja, ki mirno srka juho z rezanci.

Fantje so odpeli in kličejo vina. Ko so zdaj opazili filozofa, govore o njem:

"Ta je tisti, ki pijače ne more. Je še mlad. Še kosa kruha si nikoli ni prislužil, kako bi si vina!"

"Kaj bi s takim škricem! Od same vode je ves voden in krmežljav. Stare ženske naj uči!"

"Ta je tisti? Kaj bi s takim!"

Pridušujejo se, natakajo in začenjajo z zdravicami. Godec, ki je bil prispel iz sosednje gostilne, nateza vmes harmoniko. Krčma je polna hrupa.

Filozof Cvetko Vrbič odhaja. Pri sosedu je napregen blaten, neokreten koleselj, da zapelje predavatelja v Šmarjeto, dve uri od tod, kjer bo predaval ob dveh popoldne o alkoholizmu.

Gospodarja od jutra že ni doma. Voznik, osemnajstleten droben hlapec, preklinja voz in konja. Iz ust mu puhti ostanek viršinke, vinski duh veje od njega. Bije rjavca z vajeti po trebuhu, nateguje brzdo.

Nezaupno, obotavljaje leze predavatelj na voz. Zaboj brošur in letakov ima seboj. Poslovil se je od učitelja in se zdaj zavija v visoki ovratnik. Koleselj se nagiblje, škripije in že vleče konj pod krepkimi udarci z dvorišča na razvoženo cesto.

Mimo hiš, skozi vas, med polji in travniki odskakuje koleselj. Stari rjavec divje dirja, da bi ubežal biču.

Strah je filozofa pijane vožnje po cesti, ki pada in se dviguje spet. Konj otresa udarce z mokrega hrbta in razgret glasno sope. Voznik nagibije glavo, ki je zaspana in težka od preobile pijače. Konj zdaj mirneje vozi, filozofa mineva bojazen.

Pod rahlim klancem, konj obstaja in kloni glavo. Voznik se drami, tepe z bičem in vpije. Predavatelj ga miri:

"Nikar tako, ne mudi se!"

"Pa se meni mudi," nevoljno zavrača voznik.

"Dober konj je to, skoro bomo v Šmarjeti."

"Kaj še! Mrhovina, pa ne konj! Je bil gospodar lani pijan, pa je v krčmi zabarantal dobrega konja za te stare kosti in za dva tisočaka. To se je vsa vas smejala. Ta naš gospodar..."

Pod silnimi udarci je planil konj zopet kvišku, z vsemi silami je potegnil na vrh klanca, od koder cesta polagoma zopet pada. Tu voz hiti navzdol in voznik se reži:

"Za pijačo daste, gospod, ko se pripeljeva v Šmarjeto kakor sveti Elija v nebesa. Ali ne?"

"Že," pritrjuje predavatelj in se oprijemlje voza, ki drvi navzdol. Izza gozda se je v daljini že prikazala šmarješka cerkev z rdečim voznikom.

Cesta se tu pod klancem cepi. Voznik se je prepozno domislil, da je v Šmarjeto treba kreniti levo. Na desni cesti je že konja obrnil, ki je sunkoma potegnil na vzvišeni travnik med cestama. Voz je obvisel in se je nagnil. Na travniku je počenil konj. Voznik se je z rokami oprijel voza in je odskočil na travnik.

Filozof je nemilo sedel na rob ceste in za nekaj hipov se mu je stemnilo pred očmi.

Ko je bled in blaten vstal, je voznik pretepal rjavca in klel. Filozofov površnik se je bil ob padcu nataknil na voz in je zdaj zeval do pasu. Pobral je brošure in klobuk iz luže.

"Počakajte, peljem vas prav v Šmarjeto. Kaj ste se zbali, prava reč to! Neumna mrha, konjederca ji bo treba. Hej, kljuse..."

Vlekel je voz in konja nazaj na cesto in vzel nekaj dinarjev, ki mu jih je bil odštel filozof.

"Lahko bi se bila zgodila nesreča."

"Ne bi bilo škoda teh konjskih kosti."

Do Šmarjete je še skoro pol ure hoda. Predavatelj na poti otepa blato s sebe. Polašča se ga nevolja. Kako težaven in nehvaležen je posel s tem ljudstvom! Treba je trdne volje in uspehi ne izostanejo. Za narod je vredno živeti, zatirati v njem zlo.

In ko premišljuje, kako važno delo vrši tod baš on, mu je toplo v duši. V sebi čuti apostola, ki podira stare temelje in pripravlja zlato bodočnost.

Te misli mu krepijo korake do Šmarjete.

Iz polnih gostiln vriskajo pesmi, hrešče harmonike. Po cesti se opoteka pijan starec in lovi klobuk.

V razredu ljudske šole je zbranih 6 ljudi, da čujejo predavatelja.

Drama pri telefonu

Pri tem strašnem ljubljanskem vremenu ni čuda, da sem ujel gripo. Bil sem že peti dan doma. Ko mi je kolikor toliko odleglo, sem bil spet malo boljše volje in sklenil sem telefonirati svojemu nekdanjemu sošolcu Nacetu Trdini, ki stanuje na Dunajski cesti, da se malo pomenivа.

Stopil sem v pisarno, ki jo imam poleg svojega stanovanja, in prosil s svojim najmilejšim glasom, da ne spravim gospodične na telefonskem uradu v slabo voljo:

— Halo, halo, gospodična, prosim vljudno št. sto in toliko.

Nisem čakal pol minute in že je nekaj zaškrtalo v aparatu. Potem pa se je začul divji glas:

— Izdajalec! Izdal si domovino in rodne brate! Osveta... krk... krk...

Nastala je spet smrtna tišina. Preplašeno sem znova pozvonil in dejal:

— Halo, gospodična! Zmotili ste se menda. Zvezan sem bil, če se ne motim, s kakim tajnim političnim udruženjem. Prosim vas št. sto in toliko...

Toda št. sto in toliko ni odgovorila in ves oni dan ni bilo mogoče dobiti zveze z njo.

Naslednji dan sem znova skušal telefonirati. Po desetminutnem čakanju se je št. sto in toliko vendarle oglasila. Toda čudno, mesto mojega prijatelja Naceta Trdine mi je odgovoril tuj glas.

— Halo! Želim govoriti z gospodom Trdino.

— Trenutek prosim, takoj ga pokličem.

Trenutek pozneje pa je zagrmel mrtvaški glas:

— Ne dopustite, državljani, da bi pijavke in krvosesi izmozgavali narod! Dvignimo revolucijski prapor! Smrt trinogom!

— Za boga! sem si dejal, menda nimajo pri Nacetu tajne seje komunisti ali prekucuhi kakega drugega kalibra.

In spet je skrivnostno zaškrtalo v aparatu in zveza je bila pretrgana. Obesil sem slušalo, toda lotila se me je neka čudna tesnoba. Nekaj gotovo ni v redu pri Trdinovih. Najbolje bi bilo, če bi šel sam pogledat tja. Ker pa nisem še bil čisto zdrav, sem sklenil, še enkrat poskusiti s telefonsko zvezo.

Komaj se mi je javila usodepolna številka, že so se mi zježili lasje. Začul sem namreč naslednje besede:

— Pogini! Misliš, da boš nekaznjeno varal poštenjaka, očeta petih otrok?

Nato se je pa zadri visok ženski glas:

— Na pomoč! Morilec!

V tem trenutku sta počila dva strela in začul sem strašen trušč, kakor če bi kdo padel in pri tem podri kup krožnikov.

Odložil sem slušalo, popadel plašč in klobuk in kljub svoji influenci kakor nor tekel na policijo, ki ni daleč od mene.

— Neko žensko so umorili na Dunajski cesti, sem zavpil ves preplašen.

Nagio sem razložil vso zadevo in minuto pozneje sem tekel v spremstvu dveh stražnikov po Subičevi in Knafljevi ulici. Pred pošto smo slučajno ujeli tramvaj in pet minut pozneje smo hiteli kot vihra po stopnjicah usodne hiše na Dunajski cesti. Moj prijatelj Nace Trdina stanuje tu v III. nadstropju.

Stražnika sta prijela za samokres, ko sem pozvonil na vratih. Odprl nam jih je Nace sam. Bil je v copatah, brez suknje in imel je rokave svoje srajce zavihane do komolcev.

Skočil sem naprej in zaklical:

— Koga so tu umorili?

— Umorili? je zajecljal Nace in debelo gledal stražnika s samokresi. Umorili?... Nikogar... Ali se ti blede?

— Toda ravnokar sem po telefonu čul...

— Ha, ha, to kar si čul je vaja dramatske predstave izobraževalnega društva "Razmah". Jaz vodim vaje in te se vrše v mojem stanovanju..., Ti si pa res bedak, kakor vedno.

Stražnika sta odšla. Pogledala sta me pa tako pomenljivo, da bi se najraje udri v tla.

Tu me je pa, vsega otrpelega od presenečenja, Nace potegnil za rokav in šepnil:

— Čuj, Pepe, ker si ravno že tu, posodi mi pet kovačev!

Bil sem tako zmeden, da sem mu jih izročil, in nisem dejal ne bev ne mev...

ZDRAVSTVO

Kaznovana neverjetnost. — V nekem kraju na Štajerskem je izbruhnila griža. Sanitetna oblast je dala zapreti vodnjak v sumu, da je okužena pitna voda. "Čemu pa zopet ta neumnost?" je obstal pred vodnjakom možak, motreč svarilni list. "Voda je prepovedana vsled bolezni," mu je pojasnil vaščan. "Kaj prepovedana!" se mu je rogal. "Napij se je, pa boš videl, da ne škoduje!" Začel je pumpati in piti s posmehom, da pije grižo. — Po nekaj dneh se je zvijal v neznosnih bolečinah — dobil je grižo. Podoben slučaj se je pripetil drugemu nevernemu Tomažu, čigar otrok je obolel za škrlatinko in je dobil navodila, da naj ga položе v posebno sobo, da se bolezen ne razširi na druge otroke. "Bežite, bežite! Kako se bo razširila?" se je posmehoval oblastnemu organu, po čigar odhodu je gospodar nalašč položil zdravega otroka poleg bolnika. Čez teden dni so se tudi na tem pokazali znaki nalezljive bolezni in je umrl za škrlatinko po krivdi svojega očeta.

Otroku v prvem letu življenja bije srce 134 krat v minuti, potem pa hitrost srčnih utripov polagoma pojema, tako da mu bije srce v osmem ali devetem letu le še 90 krat v minuti. Seveda ne smemo vzeti tega čisto natančno, saj vemo, da pri zdravem odraslem človeku tudi srce različno bije, od 60-80 krat v istem času. — Koncem prvega leta dihne otrok 25 krat v minuti, medtem ko novorojenček diha skoro 2krat hitreje. Odrasel človek dihne okrog 15krat v eni minuti.

Največ otrok v prvem letu življenja umre meseca julija, avgusta in septembra, več seveda takih, ki niso deležni materinega mleka. Vzrok iščejo nekateri v tem, da je kravje mleko v tem času posebno podvrženo raznim spremembam po bakterijah, drugi pa v tem, da vročina na otroka posebno kvarno vpliva in dobi tako otrok v tem času najlažje razne črevesne bolezni, katerim potem podleže.

Kako je treba napraviti, da nas ne zebe v noge? Tožba ljudi, da jih zebe v noge, je silno pogosta. Vzroki za to so seveda silno različni: slabokrvnost, nezadostno delovanje srca z zaustavljanjem krvi po žilah, živčne nepravilnosti itd. Vendar dostikrat tudi sicer zdravi ljudje tožijo čez to nadlego. V mnogo takih slučajih je vzrok to, da se noge pote, nogavice postanejo vlažne, radi vlage pa oddajajo noge več toplote in tako imamo občutek mraza. Potenje ni treba, da je močno, dosti je le toliko, da so nogavice prav malo vlažne. — Popolnoma gotova pomoč v tem slučaju je, da si vedno preobležemo nogavice, čim nas začne zebsti v noge. Znano je, da takemu, ki ga rado zebe v noge ne pomaga nič, čeprav si 5 parov nogavic hkrati natakne na noge. Če pa se večkrat preobujemo, je pa pomoč prav očividna. Opaziti je tudi, da v takih nogavicah, ki že dalje časa niso bile oprane, zebe preje kot v čistih. Zato kdor hoče imeti tople noge, naj si nogavice preobleče večkrat na dan in naj skrbi, da bodo tako nogavice kot noge vedno čiste!

RAZŠIRJAJTE PROSVETO!

NAROČNIKI POZOR!

Znamenje (Mar. 31-1926) pomeni, da vam je naročnina potekla ta dan. Ponovite jo pravočasno, da vam lista ne ustavimo. Ako lista ne prejmete, je mogoče vstavljen, ker ni bil plačan. Ako je vaš list plačan in ga ne prejmete, je mogoče vstavljen vsled napačnega naslova, pišite nam dopisnico in navedite stari in novi naslov.

Naši zastopniki so vsi društveni tajniki in drugi zastopniki, pri katerih lahko plačate naročnino.

Naročnina za celo leto je $5.00 in za pol leta pa $2.50. Člani S. N. P. J. doplačajo za pol leta $1.90 in za celo leto $3.80.

Za mesto Chicago in Cicero za leto $6.50, pol leta $3.25, za člane $5.30.

Za Evropo stane za pol leta $4.00, za vse leto pa $8.00.

Tednik stane za Evropo $1.70. Člani doplačajo samo 50c za poštnino.

Naročnino lahko tudi sami pošljete na naslov:

UPRAVNIŠTVO "PROSVETA" 2657 S. Lawndale Ave. CHICAGO, ILL.

DA SKUHAŠ DOBRO P VO, PIŠI PO NAŠE PRODUKTE.

Imamo v zalogi sled, hmelj, sladk in vse druge potrebščine. Poskus in se prepričajte, da je doma pri n kuhani vedno le najboljši in naj nejši.

Grocerijam, sladkočičarjem in v po dajalne železnine damo primeren p pust pri večjih naročilih. Pišite informacijah na:

FRANK OGLAR,
6401 Superior Avenue, Cleveland,

SAMO 6 DNI PREKO
z ozvanimi parniki na olje
FRANCE - 24. aprila
PARIS - 30. aprila
HAVRE—PARIŠKO PRISTANIŠČE

Kabine tretjega razreda z umival niki in tekočo vodo za 2, 4 ali 6 oseb. Francoska kuhinja in pijača.

French Line
109 N. Dearborn St., Chicago, Il
ali lokalni agentje.

ITALIJANSKE HARMONIK

Izdelujemo in importiramo vsakoliične povrstne ITALIJANSKE HARMONIKE

rožnega dela, ki so najboljše na svetu. Jamčemo deset let. Naše cene najnižje. Pošlji na harmoniko zastonj našim kuponom. Ip po brezplačen cenik.

RUATTA SERENELLI & CO.,
817 Blue Island Ave., Dept. 47, Chicago

GREH

Spisal Ivan Cankar.

I.

Solnce se je bilo skrilo za župniškim vrtom in mračilo se je hitro. Tone se je ozrl na nebo, in ko je videl, da je otemnelo že tudi jabolko na visokem zvoniku svetega Pavla, je odprl duri in je stopil v zakristijo. Temno je bilo v zakristiji in tiho; Tone je bil bos in tako tudi njegovi koraki niso motili tišine. Skozi visoko barvasto okno je prihajala nerazločna, dremajoča luč, bolj tiha in samotna nego noč sama. Nad molitvenjakom je viselo veliko razpelo, ali ni se razločil več križ, svetilo se je samo Kristusovo telo.

Stopil je v cerkev in cerkev se mu je zdela v tej samotni tišini neizmerno prostrana in visoka. Tupatam, na stebrih, na zidu, na klopeh je sameval žarek večerne svetlobe; ti žarki so bili kakor tenki, plašni glasovi sredi tišine; prikradli so se bili skozi presledke v barvastih oknih in so blodili izgubljeni in prestrašeni po tej žalostni, brezkrajni samoti.

Ko je šel Tone mimo velikega oltarja, je pripognil koleno in se je prekrižal. Nato je odpri male duri, ki so vodile na stopnice, in je šel po ozkih, vijugastih kamenitih stopnicah navzgor, kjer so visele od stropa debele vrvi zvonov. Zazibala se je vrv, ko je šel mimo; tipal je po ozkem in temnem hodniku in je odpri duri na prižnico. Velika in tiha je bila cerkev kakor neizmeren grob. Naslonil je komolec na rdečežametno blazinico in je gledal navzdol. Prišla je bogve odkod globoka žalost v njegovo srce; tako je bila tiha in samotna kakor cerkev pred njim. In legio mu je težko na misli, da ne bo stal nikoli tako na prižnici, v talarju in beli čipkasti srajci.

Vrnil se je na hodnik in je odklenil duri, odkoder so vodile ozke lesene stopnice navzgor, zmerom navzgor, v strmih ovinkih. Prikazala se je medla svetloba; tam je bilo okence, izdolbeno v debeli zid. Pogledal je doli in vas je ležala tam v večernem mraku, vsa že v sencah vtopljena. Gledal je in je razločil tam daleč svoj dom. In domislil se je, da ne bo večerje nocoj in da stoji mati v kuhinji in joka. A tam daleč, tam daleč se je še svetilo solnce na belem hribu. Tja bi šel človek, tja daleč za solncem...

Pozno je že bilo, hitel je po stopnicah navzgor. In polagoma se je svetilo, razločevale so se sive, prašne stene. En sam ovinek še in stal je pod zvonovi. Na vseh štirih straneh so bila velika okna in pogled je segal v daljno daljavo, kjer se je izgubljala pokrajina v sence in noč.

Potegnil je za vrv in veliki zvon se je pričel polagoma zibati, tam zgoraj se je začulo hripavo škripanje. Počasi in enakomerno se je zibal zvon in kladivo je udarilo. Zabučalo je in bučanje je naraščalo, bilo je kakor morje in zmerom bliže je prihajalo morje in valovi so peli. Čudovita pesem je bila, čudovito živo življenje in Tone je živel v njem, plaval je na silnih valovih, ki so peli, in tudi sam je bil samo val tega morja, glas te čudovite pesmi, brez misli in brez žalosti in brez upanja. Dolgo že ni nič bilo kladivo ob bron, ali donelo je še zmerom, polagoma so se mirili valovi in so peli tiše. Nato je zazvonil Tone z malim zvonom in sredi iz zamolkle, umirajoče pesmi je zastokalo glasno in rezko, čudno bolesten glas, kakor krik človeka, ki se je izgubil in blodi sredi noči in ne ve več poti. In ko se je zvon samo še nalahko zibal, je stokalo še zmerom od daleč in Tonetu je bilo hudo in žalostno pri srcu.

Ko je odzvonil, se je naslonil na visoko okno in je stisnil obraz v dlani. V temno daljavo se je širila ravan pred njim, hiše, drevje, vse se je potapljalo v noč, izgubljalo; tuintam je zamigljala plašna luč kakor kresnica v temnem grmu. Nebo pa se je še svetilo, v prelepi oranžni svetlobi je žarelo na obzorju in gore je tam oblival odsev te čudesne svetlobe... Tja bi šel človek, tja daleč...

Na stopnicah je bila črna tema; ob prvem ovinku je izginila bleda luč, ki je sijala od zgoraj. Tipal je ob zidu, da ne bi se spotaknil na strmih stopnicah; neprijazno, kakor koraki tatu so se glasili v temi plazeči se in drsajoči koraki njegovih bosih nog. Zasvetilo se je medlo, prišel je do okenca. Postal je, že je stopil korak navzdol, a nato se je vrnil; zdelo se mu je pozneje, da ga je bil nekdo poklical—pritajen glas iz teme; in ubogal je in je šel.

Tam so bile nizke lesene duri, ki so vodile na podstrešje. Odprl je in zadušen vzduh mu je prhnil v lica, duh po netopirjih in kakor po trohnobi in mrtvašnici. V strehi so bila okna, toda stekio je bilo zamazano in vsled dremotne, sive svetlobe v kramovju je bila noč še temnejša in neprijaznejša. Tla so bila valovita, poševna in noge so se vdirale v prah in blato. Na sredi je bila kupola in v kupoli velika okrogla odprtina; tam je visel lestenec. Tone se je sklonil in je pogledal navzdol; ni se dalo razločiti v cerkvi nič več, samo od velikega oltarja se je svetlikalo zaspano, plapolaje. Prijel je za verižico in veliki, v belo platno zaviti lestenec se je nalahko zazibal—oglasilo se je, kakor da bi brusil nož ob pilo, kakor da bi brusila smrt koso.

V kramovju se je zgenilo, zagrgotalo je Tonetu nad glavo, potem prav mimo njegovega obraza, da je začutil smrdečo sapo. Gledal je, in frfotalo je v velikem kolobarju naokoli po vsem prostornem podstrešju in naposled je izginilo tam, kjer so bile odprte male duri in se je vzdigal zunaj silni kameniti križ nad fasado. Šel je naravnost tja, in ko je bil pri durih, se je sklonil in je stopil z nogo varno na ozko, poševno kositrno streho, da bi prišel do križa ter se naslonil nanj in gledal z višave navzdol. Toda z drugo nogo ni stopil, stresel se je in se je okrenil, zakaj poklicalo ga je bilo žadaj—pritajen glas iz teme. Zdaj je slišal čisto razločno, ni se mu več samo zdelo, da ga nekdo kliče; in kliče s stokajočim, jokajočim glasom kakor otrok, ki se je bil izgubil v temi.

Tone je stopal počasi po razritih, kamenitih tleh; oblok se je spuščal na obeh straneh strmo navzdol; povsod jarki, kotline in hribi—kakor pusta, valovita pokrajina tam nad vasjo. Ali zdaj je zaklicalo, zastokalo od druge strani in ozri se je in se je vrnil. Plezal je navzgor in v zadušnem, gluhem mraku mu je bilo, kakor da pleza mukoma po visokem strmem klancu, ki mu ni konca nikjer. Tako je plezal na vrh oboka, do kupole, in je plezal po drugi strani navzdol. In zaklicalo je od one strani, prav od onega kraja, odkoder je bil prišel.

Bilo ga je strah in žalosten je bil. Kakor je bila tema vsenaokoli, tako je legla tudi v njegovo srce in zastokal bi sam, zajokal. Toda klicati si ni upal; poslušal je, glavo sklonjeno, oči široko odprte.

In tedaj se je zasvetilo na kupoli, prav na tistem mestu, kamor je padal skozi razbito steklo medel žarek od svetlega nočnega neba. Zasvetilo se je in je svetilo mirno.

(Dalje prihodnjič.)

Krasen spomin je

Zgodovinska spominska S. N. P. J. knjiga

"AMERIŠKI SLOVENCI"

Knjiga je ilustrovana z nad 200 slikami, obsega 632 strani, je krasno trdo vezana v plavih platnicah in ima zlate črke besedilo na hrbtu, ter krasen zlat znak S. N. P. J. na sprednji platnici. Sobratje in sestre S. N. P. J., ter drugi rojaki, knjiga je prvovrstno delo in na finem Star English papirju tiskana. Naročite takoj!

Cena je $5.00
s poštnino vred.

Naročnino pošljite na upravništvo Prosveta, 2657 So. Lawndale ave., Chicago, Ill.

Naročite lahko tudi ZAPISNIK 8. REDNE KONVENCIJE SNPJ., mehko vezan, cena 50c

Tiskarna S. N. P. J.

SPREJEMA VSA V TISKARSKO OBRT SPADAJOČA DELA.

Tiska vabila za veselice in shode, vizitnice, časnike, knjige, koledarje, letake itd. v slovenskem, hrvatskem, slovaškem, češkem, nemškem, angleškem jeziku in drugih.

VODSTVO TISKARNE APELIRA NA ČLANSTVO S. N. P. J., DA TISKOVINE NAROČA V SVOJI TISKARNI.

CENE ZMERNE, UNIJSKO DELO PRVE VRSTE.

VSA POJASNILA DAJE VODSTVO TISKARNE. Pišite po informacije na naslov: S. N. P. J. Printery, 2657-59 South Lawndale Avenue, Chicago, Ill.

TAM SE DOBE NA ŽELJO TUDI VSA USTMENA POJASNILA.